

DAGSORDEN Fylkesutvalget d. 14-05-2024

Mødedato Tirsdag d. 14. maj 2024 kl. 11:30

Mødested Fylkeshuset, Stavanger

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
SP 9/2024 Spørsmål til fylkesutvalget 14.05.21 - Testfasiliteter for null- og lavutslippsfly (V).....	4
SP 10/2024 Spørsmål til fylkesutvalget 14.05.21 - Nedjustering av kostnadsramme Strand vgs (SP)	6
SP 11/2024 Spørsmål til fylkesutvalget 14.05.21 - Gjeninnføring av gratis fergetilbud (AP, SP, INP,	7
PS 69/2024 Godkjenning av protokoll fra fylkesutvalgets møte 23. april 2024.....	9
PS 70/2024 Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer - Høringsinnspill.....	10
PS 71/2024 Fordeling av fylkeskommunal tilskuddsordning for vannmiljøtiltak i 2024.....	23
PS 72/2024 Sandnes kommune - detaljregulering, plan 202214 Hana B2 - høring.....	30
PS 73/2024 Betaling for kjøretøy på ferjer - nytt vedtak.....	39

Møtedokumenter

Spørsmål

Arkivreferanse: 2024/14719-18

Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen

Avdeling: Utvalgssekretariat

Spørsmål til fylkesutvalget 14.05.21 - Testfasiliteter for null- og lavutslippsfly (V)

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
9/2024	14.05.2024	Fylkesutvalget

Spørsmål fra Kjartan Alexander Lunde, V

Spørsmål:

Vil fylkesordføreren ta initiativ til å få testfasiliteter for null- og lavutslippsfly til Stavanger lufthavn, Sola?

Bakgrunn for spørsmålet

Avinor og Luftfartstilsynet vil etablere en internasjonal testarena for null- og lavutslippsfly i Norge. Dette er et viktig steg for å nå målet om fossilfri norsk luftfart i 2050. Avinor stiller med infrastruktur, luftrom og tilgang på energi, og Luftfartstilsynet stiller med regulatorisk tilrettelegging. En testarena på Sola vil gi Norge en unik mulighet til å lede an i utviklingen av null- og lavutslippsflyteknologi.

Stavanger lufthavn, Sola har kompetanse og erfaring innen forberedelse av elektrifisering av transport generelt og luftfart spesielt. Lufthavnen er allerede en sentral aktør i det offentlig-private samarbeidet i Elnett21 som arbeider for å optimalisere bruken av eksisterende nett.

Stavanger lufthavn, Sola er allerede testplass for utvikling av droner for bruk på baner og gjerdekontroll. Avinors droneprogram har pekt på Sola som aktuell lufthavn for etablering av den første Veriporten for eVTOL (store og små droner). Lufthavnen har nærhet til de fleste av landets hovedkontorer for offshoreselskaper som i stadig større grad forbereder bruk av droner offshore.

Stavanger lufthavn, Sola har operativ kapasitet både på rullebaner og oppstillingsplasser. Det er to kryssende rullebaner som sikrer driftsstabilitet i varierende værforhold.

Grønn omstilling i luftfarten representerer en betydelig mulighet for norsk næringsutvikling. Det er allerede i gang flere initiativ i lokalt næringsliv for å bidra til å få elfly til Stavanger lufthavn, Sola.

Det er i Nasjonal transportplan 2025-2036 lagt inn en prioritert ramme på 1 milliard kroner for å tilrettelegge for omstillingen til en null- og lavutslippsluftfart.

Spørsmål

Arkivreferanse: 2024/14719-19

Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen

Avdeling: Utvalgssekretariat

Spørsmål til fylkesutvalget 14.05.21 - Nedjustering av kostnadsramme Strand vgs (SP)

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
10/2024	14.05.2024	Fylkesutvalget

Spørsmål fra Hanne Marte Vatnaland, SP

I fylkesting 30.april vert det fatta vedtak i sak 29/2024 om rehabilitering og nybygg på Strand vgs kor kostnadsramma vert nedjustert frå fylkesdirektøren si innstilling på 320,62 mill til 292 mill.

Korleis vurderer fylkesdirektøren konkret at denne nedjusteringa kan gjennomførast?

Spørsmål

Arkivreferanse: 2024/14719-20

Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen

Avdeling: Utvalgssekretariat

Spørsmål til fylkesutvalget 14.05.21 - Gjeninnføring av gratis fergetilbud (AP, SP, INP, SV)

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
11/2024	14.05.2024	Fylkesutvalget

Spørsmål fra Frode Berge, AP

Spørsmålet fremmes av Frode Berge (Ap), på vegne av Hanne Marte Vatnaland (Sp), Sigurd Sjursen (INP) og Monika Kvilhaugsvik (SV).

I forbindelse med fylkestingets budsjettbehandling 12. – 13. desember 2023, besluttet flertallspartiene Høyre, Frp, KrF og Venstre, å avvike tilbudet om gratis ferjer til ikke-landfaste øysamfunn i Rogaland. Fjerningen av et godt fungerende distriktpolitisk tiltak har skapt stor uro og frustrasjon blant dem som har blitt rammet av at gratistilbudet falt bort.

Ordningen med gratis ferjer er finansiert av staten. Regjeringen har, helt siden fylkestinget fattet sitt budsjettvedtak, vært tydelig på at fjerningen av gratistilbudet, naturlig nok, innebærer en høy risiko for at Rogaland får gratisferjetilskuddet trukket tilbake. Dette med begrunnelse i at Rogaland ikke bruker tilskuddet i tråd med regjeringens krystallklare intensjon: Gratis ferjer.

Regjeringen har i brev av 26.04.24 gjort det uttrykkelig klart at den vil foreslå ovenfor Stortinget at gratisferjetilskuddet vil bli trukket tilbake, hvis ikke ordningen vedtas gjeninnført innen 01.04.24. Trekket vil da bli gjennomført i forbindelse med Stortingets behandling av Kommuneproporsisjonen 2025/Revidert nasjonalbudsjett 2024. Meldingen fra regjeringen ble bekreftet og forsterket da kommunal- og distriktsministeren besøkte Rogaland og Finnøy 07.05.24.

Det vil være svært uheldig for Rogaland om Stortinget trekker gratisferjetilskuddet tilbake. I fylkestingets flertallsvedtak av 30.04.24 sies det at saken skal tas opp til ny behandling i fylkesutvalget hvis dette skjer. Å vente på Stortingets vedtak i saken om revidert nasjonalbudsjett, slik flertallets i fylkestinget legger opp til, vil være for seint. Det vil resultere i et endelig kutt i tilskuddet til Rogaland for inneværende år.

Derfor er det viktig å sikre at gratis ferjer gjeninnføres før Stortingets sluttbehandling av revidert nasjonalbudsjett i juni. Både for å sikre at tilskuddet blir værende i Rogaland, men ikke minst for at øyboerne skal slippe å ha nødvendige, løpende transportutgifter.

På bakgrunn av dette vil vi stille fylkesordføreren følgende spørsmål:

Vil fylkesordføreren medvirke til at fylkesutvalget, så snart som praktisk mulig, gjeninnfører gratistilbudet i Rogaland? Hvis ja, hvordan ser fylkesordføreren for seg at dette kan gjøres?

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/7816-5

Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen

Avdeling: Utvalgssekretariat

Godkjenning av protokoll fra fylkesutvalgets møte 23. april 2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
69/2024	14.05.2024	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Protokoll fra fylkesutvalgets møte 23. april 2024

Fylkesordførers innstilling

Protokoll fra fylkesutvalgets møte 23. april 2024 godkjennes.

Ole Ueland

fylkesordfører

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/46233-3

Saksbehandler: Ingvar Kristiansen

Avdeling: Seksjon for kulturarv

Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer - Høringsinnspill

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
70/2024	14.05.2024	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Riksantikvarens forslag til bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer.PDF
- 2 Invitasjon til høring - Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer .PDF

Sammendrag

Riksantikvaren har sendt forslag til bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer på høring. Riksantikvaren ber om innspill på utfordringsbildet og avgrensning av strategien, prioriteringer innenfor deltemaene og på innsatsområdene.

I Meld. St.16 (2019-2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold introduseres begrepet bevaringsstrategier. Bevaringsstrategiene skal tilrettelegge for at kulturminner, kulturmiljø og landskap blir bevart og brukt som en ressurs i samfunnsutviklingen.

Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer er den første av totalt seks strategier som lanseres. Bevaringsstrategien skal bidra til å håndtere viktige behov og utfordringer i forvaltningen av kystens kulturmiljø, men også til at de inngår i en bærekraftig

samfunnsutvikling. Strategien beskriver overordnede utfordringer og muligheter, og det er pekt ut fire innsatsområder og tre deltemaer for særlig prioritert innsats.

Strategien vil være retningsgivende for fylkeskommunes videre arbeid med kulturmiljøer langs rogalandskysten, særlig for verdiskapingsprosjekter der kulturmiljø og kystkultur står sentralt. Strategien kan bidra til å bygge opp under flere av fylkets egne mål og satsingsområder som er nedfelt regionalplan for kulturmiljø.

Fylkesdirektørens forslag til høringssvar fremgår av fylkesdirektørens vurderinger og konklusjon i saksframlegget, og er oppsummeres punktvis i fylkesdirektørens innstilling.

Fylkesdirektørens innstilling

Fylkesutvalget gir sin tilslutning til høringssvar slik det framkommer i fylkesdirektørens vurderinger og konklusjon, oppsummert i punktene nedenfor:

- Det er positivt at kystens kulturmiljøer løftes som en ressurs for verdiskaping, men kulturmiljøenes egenverdi som ikke-fornybare ressurser bør tillegges større betydning dersom bevaringsstrategien skal være det viktigste virkemidlet for å oppnå nasjonale mål i kulturmiljøpolitikken.
- Arkeologiske kulturminner og kulturmiljøer bør i større grad inkluderes og gis en tydeligere rolle i bevaringsstrategien.
- Begrepet “uthavner” i deltema 1 bør defineres slik at det blir relevant for en større del av kysten. Vi anbefaler at det inkluderer kulturhistoriske havner langs den ytre kystleia.
- Tittelen til deltema 2 bør endres til «*Naustet og sjøhuset – der vi tok kysten i bruk*». Dette speiler bedre de funksjonelle og samfunnsmessige sammenhengene som disse kulturmiljøene tidligere inngikk i.
- Kunnskapsgrunnlaget for deltema 3 «*Ferie og friluftsliv langs kysten*» er i dag for mangelfullt til at vi kan si noe om relevans, men vi slutter oss til behovet for kartlegging.
- Utarbeidelse av løsninger for hvordan kystnær bebyggelse kan tilpasses ny bruk, samtidig som den kulturhistoriske verdien ivaretas, bør inngå som en viktig del av bevaringsstrategiens mål. Dette bør resultere i en veileder.

- Det bør utarbeides en finansieringsmodell for bevaringsstrategien.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

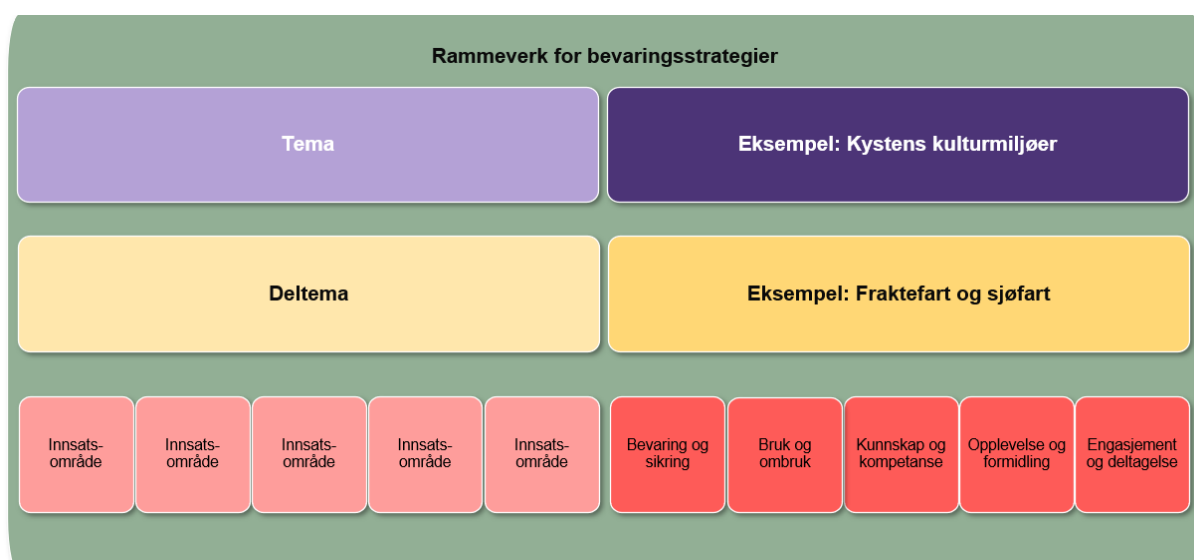
Kate I. J. Syvertsen,

kst. avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Klima- og miljødepartementet (KLD) har gitt Riksantikvaren i oppdrag å utarbeide nasjonale bevaringsstrategier. I tråd med Meld. St. 16 (2019-2020) om nye mål i kulturmiljøpolitikken, skal bevaringsarbeidet videreutvikles med vekt på engasjement, bærekraft og mangfold. Det viktigste verktøyet for å oppnå de nasjonale målene er bevaringsstrategier. Bevaringsstrategiene skal strukturere innsatsen for å oppnå målene ved å koordinere virkemidler og involvere ulike aktører. Strategiene skal bidra til vern og bruk av prioriterte kulturmiljø.

Stortingsmeldingen lanserte kulturmiljø som et samlebegrep for fagfeltet i sin helhet. Dette ble gjort for å forsterke kulturmiljøfeltets tilknytning til klima- og miljøpolitikken, og for å framheve betydningen av helhet og sammenheng. Kulturmiljø brukes også om større, sammenhengende områder med kulturminner.

Figur 1: tabellen viser rammeverket for bevaringsstrategier med oppbygging av en tematisk bevaringstrategi. Tema skal favne bredt, og består av flere deltema som skal gi en tydelig prioritering av innsatsen. Hvert deltema har definerte innsatsområder som vektlegger hvordan bevaringsarbeidet bør innrettes.

Prosessen for arbeidet med bevaringsstrategier kan leses ovenfra og ned i figuren ovenfor. I 2022 utarbeidet Riksantikvaren et overordnet rammeverk, der bakgrunn, hensikt og oppbygging av bevaringsstrategiene beskrives. Etter at rammeverket ble vedtatt, har Riksantikvaren utredet forslag til 6 tematiske bevaringsstrategier som skal lanseres fortløpende de neste årene. Disse temaene er:

1. Bevaringsstrategi for sirkulærøkonomi og ombruk
2. Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer
3. Bevaringsstrategi for byer og steder
4. Bevaringsstrategi for kulturmiljøer i landbruksområder og utmark

5. Bevaringsstrategi for fellesskapenes kulturmiljøer

6. Bevaringsstrategi for kulturmiljø fra næring, handel, industri og infrastruktur

Rogaland fylkeskommune har tidligere gitt sin tilslutning til utvalg av temaer (FU-sak 83/23).

I 2024 skal bevaringsstrategier for kystens kulturmiljøer og for landbrukets kulturmiljøer utarbeides, og det er førstnevnte tema som nå er sendt på høring og som denne saken omhandler.

Problemstilling

Fylkesutvalget skal ta stilling til høringssvar til *Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer* slik det fremkommer i fylkesdirektørens vurderinger og konklusjon i saksframlegget.

Saksopplysninger

I tråd med plan for lansering av de ulike bevaringsstrategiene, har Riksantikvaren sendt ut bevaringsstrategi for kystens kulturminner på høring. Fristen for å inngi høringssvar er 2. mai. Etter avtale med Riksantikvaren oversendes saksframlegget med forslag til høringssvar innen fristen, med forbehold om politisk godkjenning. Vedtak og endelig høringssvar ettersendes så snart protokollen etter fylkesutvalget er klar.

Forslag til bevaringsstrategi for kystens kulturmiljø fremgår av vedlegg 1, hvor det gis en grundig beskrivelse av bakgrunn, avgrensning, deltemaer, utfordringer og muligheter m.m.

I høringsbrevet (vedlegg 2) ber Riksantikvaren særlig om innspill til utfordringsbildet og avgrensningen av strategien, samt prioriteringer innenfor deltemaene og innsatsområdene. Riksantikvaren ønsker også tilbakemeldinger dersom noen av de nevnte temaene ikke oppfattes som relevante eller bør nedprioriteres.

Om strategien

Målet med bevaringsstrategi for kystens kulturminner er å bevare og bruke kystens kulturarv som en ressurs i samfunnsutviklingen.

Kystens kulturmiljøer er en viktig og mangfoldig del av vår historie. Kulturmiljøene har et stort bruks- og utviklingspotensial for blant annet reiseliv, kunnskapsproduksjon og næringsutvikling.

Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljø er delt i to. I del 1 presenteres bakgrunn og overordnede føringer, utfordringer og muligheter, avgrensning, roller og ansvar og innsatsområder. Innsatsområdene skal vise hvilke aktiviteter og tiltak som skal prioriteres for å nå de nasjonale målene. Del 2 av strategien går nærmere inn på de tre deltemaene som er prioritert, etterfulgt av vurderinger og forslag til hvordan innsatsområdene kan oppfylle målene om engasjement, bærekraft og mangfold.

Deltemaene er prioriterte områder innenfor bevaringsstrategien, hvor innsatsen konsentreres. Til grunn for valg av deltema ligger vurderinger av utfordringsbildet og/eller kunnskapsmangel, muligheter for samarbeid og samordnet virkemiddelbruk, samt potensial for ny bruk av kulturmiljø, verdiskaping, næringsutvikling, reiseliv og formidling. Virketiden for et deltema kan bli kortet ned og det kan oppstå behov for nye deltemaer. De tre deltemaene presenteres kort under:

Deltema 1 – Sjøveien: Handler om sjøveien, eller leia som den viktigste historiske kommunikasjonsåren langs kysten, og omfatter kulturmiljøer knyttet til uthavner, handelssteder og anløpssteder for rute- og lasteskip. Fartøyene er en viktig del av denne historien. Utfordringene inkluderer fraflytting, liten kunnskap om kulturmiljøene og behov for bedre samordning av virkemiddelbruk og statlig og regional innsats.

Deltema 2 – Naustet – der vi går i land: Handler om bygninger og konstruksjoner som ble bygget i nærheten av gårdsbruk og annen bebyggelse for å huse robåter og utstyr for fiske. Dette gjelder naust, sjøhus, brygger, vorrer, støer og kaier. Forhistoriske nausttufter er også en del av dette deltemaet. Bygningene og konstruksjonene i dette deltemaet er sårbare, og tapsprosenten høy.

Deltema 3 – Ferie og friluftsliv langs kysten: Handler om bruken av kysten til ferie og fritid. Deltemaet omfatter sjøbad, fritidsbebyggelse, feriehem og feriekolonier, hoteller og pensjonater samt fritidsbåter. Det er stor utbyggingsaktivitet i mange kystområder, og mange steder berører dette kulturmiljøer. Manglende kunnskap om deltemaets kulturmiljøer gjør det utfordrende å prioritere disse for vern og utvikling.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren har vurdert foreslått bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer og har følgende merknader:

Generelle merknader til bevaringsstrategien og dens overordnede føringer

Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljø er et godt og viktig bidrag for å ivareta og bruke kulturarven langs kysten. Det er relevant og nyttig at vi gjennom den nye bevaringsstrategien får en målrettet satsing på kystens kulturmiljøer. Utfordringene disse kulturmiljøene står ovenfor, som klimaendringer, bruksendring og høye tapstall, understreker betydningen av å styrke bevaringsarbeidet for kystens kulturmiljøer. Fylkesdirektøren vil rose Riksantikvaren for at strategien vektlegger viktige tematiske, samfunnsmessige og funksjonelle sammenhenger. Det er et godt grep at kulturmiljøer, fartøyer og båter ses i en helhetlig sammenheng, og at "sjøveien" bidrar til å binde sammen kulturmiljøer og øke historieforståelsen. Videre er det spennende at verdiskaping bringes inn som en innsatsfaktor i bevaringsarbeidet.

Det er lagt vekt på bruk og ombruk av kulturmiljø, og kulturmiljøenes verdi som ressurs. Deltemaenes tematikk, virkemidler og satsingsområder virker særlig rettet mot bygninger og fartøy. Arkeologiske kulturminner som pionerbosetning og kyststrøyer nevnes i deltema 1, men er ikke inkludert i deltemaenes satsingsområder. Bergkunst, som er våre eldste skildringer av maritime farkoster, omtales ikke. Det er positivt at forhistoriske nausttufter og tidlige handelsplasser inngår i satsingsområdene, men dette er en brøkdel av kulturmiljøer som gjenspeiler kysten og de maritime ressursenes kulturhistoriske betydning.

Valget av deltemaer begrunnes med at det innenfor disse temaene er «særskilte utfordringer og/eller kunnskapsmangel», «et potensial for ny bruk av kulturmiljøer samt reiselivs- og næringsutvikling.» Fylkesdirektøren er enig i at det er viktig å benytte kulturmiljøer som grunnlag for verdiskaping i et bredere perspektiv, men savner en tydeligere vektlegging av kulturmiljøenes egenverdi i bevaringsstrategien. Det er betimelig å spørre om det legges for mye vekt på ny bruk og utvikling, og at bevaringsstrategien ikke tilstrekkelig vektlegger kulturmiljøenes egenverdi som ikke-fornybare ressurser og som opplevelses- og kunnskapskilde om tidligere samfunn.

Merknader til strategiens overordnede utfordringer og muligheter

Utfordringene og mulighetene som påpekes i bevaringsstrategien er langt på vei de samme som skildres i [Rogaland fylkeskommunes regionalplan for kulturmiljø](#).

Fylkesdirektøren vil tilføye at ressursbehov og manglende interesse for bevaring hos eiere og utviklere ofte bidrar til å vanskeliggjøre bevaringsarbeidet. Det er også en utfordring at mye arealutvikling skjer gjennom enkeltdispensasjoner uten overordnet planmessig styring, noe Riksrevisjonen har rettet sterk kritikk mot. Bevaring og bruk av kulturmiljøer, særlig i strandsonen, er utfordrende dersom disse ikke er omfattet av vernehensyn gjennom plan. Bruksendring og verdiskaping vil som regel være avhengig av at arealformål fastsettes i en reguleringsplan, hvor bruk og vern ivaretas på en hensiktsmessig måte. God forvaltning av kulturmiljøene sammenfaller med god forvaltning av allmenne verdier i strandsonen, noe som bør framheves i strategien.

Særlig verdiskapingsprosjekter og formidlingsarbeid bidrar til positivt engasjement og holdninger til kulturmiljø i kommunene, befolkningen, og utover fagfeltet i egen organisasjon. Fylkesdirektøren vil påpeke at verdiskapingsarbeid på kulturmiljøfeltet er effektivt, men ressurskrevende. Det gjør det utfordrende å prioritere utviklingsprosjekter i tillegg til fylkeskommunens lovpålagte kjerneoppgaver.

Bevaringsstrategien legger åpenbart opp til at fylkeskommunene i større grad skal bli utviklingsaktører, med fokus på verdiskaping på kulturmiljøfeltet og samordning av virkemidler. Det vil påvirke måten vi jobber på og kan ha økonomiske konsekvenser. Vi etterlyser derfor en finansieringsmodell for bevaringsstrategien.

Merknader til tematisk avgrensning av strategien

Fylkesdirektøren er enig i at strategiens virkeområde må omfatte hele kysten og at kulturmiljøer fra alle tidsepoker kan inngå. Det er et godt grep at fartøy og båter er en integrert del av deltemaene og kulturmiljøene som knyttes til disse.

Høringsforslaget vier mye plass til ulike tilnærminger til begrepet «kysten». Leseren tas med på mange omveier, og først i tredje avsnitt gis det en tydelig definisjon, der Riksantikvaren avgrenser «kysten» til «*i, ved eller i umiddelbar nærhet til saltvann*». Dette bør komme først slik at strategiens avgrensning blir presis og tydelig.

Fylkesdirektøren er skeptisk til at den “funksjonelle kysten” med fjellstrøk, innlandet, elver og vann kan inngå i avgrensningen. Kystens kulturmiljø må avgrenses til kulturmiljøer med en tydelig maritim tilhørighet dersom formålet er en tydeligere prioritering.

Merknader til strategiens innsatsområder

Fylkesdirektøren vurderer alle innsatsområdene som konkrete og gode for formålet, men savner et konkret innsatsområde under *Bevaring og ombruk* om hvordan vi kan tilrettelegge for ny bruk av kystnær og klimautsatt bebyggelse. Dette anses som en av de viktige utfordringene som forvaltningen står overfor i bevaringsarbeidet. Havnivåstigning, tekniske krav og sikkerhetskrav gjør seg særlig gjeldende ved tilrettelegging for bolig eller næring i sjøhus. Krav om konstruksjonsendringer kan føre til at sjøhuset mister for mye av sitt opprinnelige uttrykk og verdi som kulturminne. Relevante instanser bør finne løsninger sammen, og dette bør resultere i en veileder som kan vise vei i byggesaker og plansaker.

Merknader til foreslåtte deltema:

Deltema 1. Sjøveien

Fylkesdirektøren vurderer deltemaet som sentralt og relevant. Fylkesdirektøren opplever likevel ikke at de utvalgte satsingsområdene gjenspeiler den tidsdybden og det mangfoldet langs kysten som blir omtalt innledningsvis for deltemaet.

Uthavner

Satsingsområdet uthavn bør ikke begrenses til kun å gjelde havner som hovedsakelig baserte næringsgrunnlaget sitt på skipsfarten, eller til å være knyttet til lokal eller regional begrepsbruk. Det er flere definisjoner av hva en uthavn er. Store norske leksikon sier at uthavner er en havn som ligger utenfor infrastrukturen på land og at det historisk har vært en ankringsplass eller fortøyningsplass som lå ut mot storhavet. Det fremgår også at fiskevær tradisjonelt ble kalt uthavner. Langs Agderkysten er begrepet særlig innarbeidet om uthavnene fra seilskutetiden. Selv om vi historisk sett har hatt uthavner i Rogaland, er begrepet fremmed for oss i dag. På

dette grunnlaget vil fylkesdirektøren foreslå en endring av satsingsområde til også å gjelde «kulturhistoriske havner langs den ytre kystleia».

Handelssteder

Temaet vurderes som relevant for både arkeologiske og nyere tids kulturmiljøer, i hovedsak fra yngre jernalder og fram til i dag. Mange av handelsstedene som er kjent fra forhistorisk og tidlig historisk tid ligger i dag i urbane og tettbebygde områder.

Post- og anløpssteder for kystbåtene

Temaet er relevant og spennende. Beskrivelsen av satsingsområdet kan imidlertid gi inntrykk av at strandstedene vokste frem som en direkte følge av at det ble etablert anløp for rutebåter. Dette er misvisende og bør nyanseres. De første anløpsstedene for rutebåter ble som regel lagt til etablerte strandsteder, fiskevær og uthavner, noe som førte til at disse stedene opplevde utvikling.

Utfordringer og muligheter i deltema 1

Fylkesdirektøren er enig i at det tidligere er viet for lite oppmerksomhet til sammenhengen mellom kulturminner og kulturmiljøer langs sjøveien, og at det her kan ligge et potensial for økt historieforståelse, verdiskaping og reiselivssatsing.

Deltema 2. Naustet – der vi gikk i land

Fylkesdirektøren vurderer temaet som svært relevant for en sentral og viktig del av kystens kulturminner og kulturmiljøer. Statistikk viser at sjøhus og naust har høyest tapsprosent blant den verneverdige bebyggelsen i Norge.

Beskrivelse og avgrensning

Deltemaets tittel leses som en metafor for ulike typer bygninger og sammenhenger, men tittelen fører til at deltemaet fremstår som uhensiktsmessig avgrenset og diffust. Naust og sjøhus er bygd for å ta havet i bruk, ikke for å gå i land.

Fylkesdirektøren ønsker derfor å foreslå at tittelen endres til «*Naustet og sjøhuset – der vi tok kysten i bruk*». Det vil bedre speile de funksjonelle og samfunnsmessige sammenhengene for kulturmiljøene som inngår i deltemaet. Beliggenheten til disse kulturmiljøene er ikke tilfeldig. Denne typen bebyggelse oppstod nesten utelukkende som følge av fiske og sjørettede næringer og aktiviteter. Fylkesdirektøren bemerker at bevaringsstrategien i liten grad vektlegger kulturmiljøenes sammenheng med

sjørettede næringer og aktiviteter, og at en endring av deltemaets tittel kan tydeliggjøre denne sammenhengen.

Støa, naustet og robåten

Det er positivt at sammenhengen mellom naustet, støa og båten settes på dagsorden. Helhetlig bevaring av disse elementene er viktig.

Sjøbua, brygga og saltebua

I Rogaland er sjøhus brukt som en samlebetegnelse for en bygningstype som ligger på en kai, og som kunne ha mange funksjoner som salteri, iseri, røkeri, pakkehus, bøkerverksted, seilmakerloft, lagring av utstyr og redskaper osv. Fylkesdirektøren foreslår derfor at tittelen endres til «*Sjøhuset og kaien*» og at en heller gjør det klart hva sjøhus skal være en samlebetegnelse for under dette deltemaet.

Utfordringer og muligheter i deltema 2

Naust er ofte små bygninger med en dedikert funksjon. De er utsatt for overordna utfordringer som klimaendringer, men er ofte mindre egnet for bruksendring og verdiskaping. Det er langt flere utfordringer med bevaring av større sjøhus, både med tanke på havnivåstigning og tilrettelegging for ny bruk. Deltemaet bør i større grad peke på de største utfordringene, og tydeliggjøre dette i strategiens målsettinger.

Samhandling med lovverk og regelverk som gjelder for andre sektorer er en stor utfordring når det gjelder transformering og ny bruk av bygninger i strandsonen, både det som gjelder kulturmiljøforvaltning, men også tekniske krav og krav til flomsikring eller krav som stilles i forbindelse med bruksendring.

Kulturhistorisk bebyggelse som har utspilt sin opprinnelige bruk vil kreve betydelige ressurser ved tilrettelegging for ny bruk. Istandsetting av bygningsmasse av denne størrelsen krever betydelige økonomiske midler, og det vil være et fåtall private og offentlige eiere som kan gå inn i slike investeringer.

Deltema 3. Ferie og friluftsliv langs kysten

Dette oppfattes som et kreativt og noe uventet valg av deltema. Fylkesdirektøren opplever deltemaet som mindre relevant enn de to foregående med tanke på de utfordringer som kystnære kulturmiljøer står ovenfor. Deltemaet omfatter sjøbad,

fritidsbebyggelse, feriehjem, hoteller og pensjonater samt fritidsbåter. Det kan sikkert være en riktig og nyttig prioritering, men det er for lite kunnskapsgrunnlag til at fylkesdirektøren kan uttale seg om temaets relevans.

Fritidsbebyggelse

Fylkesdirektøren er enig i at kulturminnekategorien har fått lite oppmerksomhet av forvaltningen, men påpeker at utbygging og arealendringer i forbindelse med hyttebygging i strandsonen er en større utfordring for kulturmiljøforvaltningen.

Fellesskapets fritid og ferie

Fylkesdirektøren savner leirsteder drevet av menigheter og andre organisasjoner i beskrivelsen av dette satsingsområdet. Det finnes en rekke eksempler fra Rogaland, også med beliggenhet ved kysten, men her trengs oversikt og kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere videre relevans.

Fritidsbåter

Rogaland er blant fylkene som har flest fartøy med vernestatus, til sammen 42. Blant disse er kun 2 kategorisert som fritidsbåt. Fartøyvernet er i startgropa med å bevare små båter gjennom vernestatus eller fredning. Riksantikvaren er i gang med å utarbeide en nasjonal verneplan for små åpne båter. Rogaland har i tråd med regionalplan for kulturmiljø igangsatt et kartleggingsarbeid av små båter i Rogaland.

Med tanke på at det har vært en betydelig produksjon og bruk av fritidsbåter i Norge, er det positivt at deltemaet setter søkelys på denne kulturminnetypen, som har vært en utbredt del av dagliglivet til mange.

Utfordringer og muligheter i deltema 3

Det er behov for kartlegging og bedre kunnskapsgrunnlag for å peke på hvilke utfordringer og muligheter som gjelder for deltemaet. Mangelen på kunnskap om deltemaet kan være en utfordring i seg selv.

Konklusjon

Strategien vil være retningsgivende for fylkeskommunes videre arbeid med kulturmiljøer langs rogalandskysten, og kan bidra til å bygge opp under flere av fylkets egne mål og satsingsområder som er nedfelt regionalplan for kulturmiljø.

Rogaland fylkeskommune støtter det videre arbeidet med *Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer*, og ønsker særlig å trekke frem følgende anbefalinger og innspill:

- Det er positivt at kystens kulturmiljøer løftes som en ressurs for verdiskaping, men kulturmiljøenes egenverdi som ikkefornybare ressurser bør tillegges større betydning dersom bevaringsstrategien skal være det viktigste virkemidlet for å oppnå nasjonale mål i kulturmiljøpolitikken.
- Arkeologiske kulturminner og kulturmiljøer bør i større grad inkluderes og gis en tydeligere rolle i bevaringsstrategien.
- Begrepet “uthavner” under deltema 1 «Sjøveien» bør defineres slik at det blir relevant for en større del av kysten. Vi anbefaler at det inkluderer kulturhistoriske havner langs den ytre kystleia.
- Tittelen til deltema 2 «Naustet – der vi gikk i land» bør endres til «*Naustet og sjøhuset – der vi tok kysten i bruk*». Dette speiler bedre de funksjonelle og samfunnsmessige sammenhengene som disse kulturmiljøene tidligere inngikk i.
- Kunnskapsgrunnet for deltema 3 «*Ferie og friluftsliv langs kysten*» er i dag for mangelfullt til at vi kan si noe om relevans, men vi slutter oss til behovet for kartlegging.
- Utarbeidelse av løsninger for hvordan kystnær bebyggelse kan tilpasses ny bruk, samtidig som den kulturhistoriske verdien ivaretas, bør inngå som en viktig del av bevaringsstrategiens mål. Dette bør resultere i en veileder.
- Det bør utarbeides en finansieringsmodell for bevaringsstrategien.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/53678-1

Saksbehandler: Maritza Ilich

Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Fordeling av fylkeskommunal tilskuddsordning for vannmiljøtiltak i 2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
71/2024	14.05.2024	Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Beskrivelse og vurdering av søknadene til fylkestilskudd for vannmiljøtiltak
- 2 Retningslinjer for tilskudd til vannmiljøtiltak

Sammendrag

Fylkeskommunens tilskudd til vannmiljøtiltak skal bidra til forbedring av vannkvalitet, økologisk tilstand i vannet i Rogaland, og økt kunnskap om tilstanden i vassdrag, kystvann og grunnvann.

For 2024 er det 2 100 000 kr til fordeling i tilskudd til vannmiljøtiltak. Vi har mottatt 22 søknader fra 13 søkere med en samlet søknadssum på 3 239 603 kr.

Fylkesdirektøren anbefaler at 21 av søknadene blir tildelt midler som omsøkt, og at 10 søknader får et avkortet beløp. 1 av søknadene foreslås avslått, da den vurderes å falle utenfor de kriteriene som er fastsatt for tilskuddsordningen. Forslaget innebærer at hele potten for vannmiljøtiltaksmidler på 2 100 000 kr blir utdelt.

Fylkesdirektørens innstilling

Utvalget vedtar fordeling av fylkestilskudd til vannmiljøtiltak for 2024, slik det kommer frem av fylkesdirektørens vurderinger med vedlegg.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Christine Haver

regionalplansjef

Bakgrunn for saken

Fylkestinget vedtok 14. desember 2021 [Regionalplan for vannforvaltning i Rogaland vannregion 2022 – 2027](#), med tilhørende regionalt tiltaksprogram og handlingsprogram. Tilskuddsordningen er et virkemiddel for å nå målene i planen. Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til forbedring av vannkvalitet, økologisk tilstand i vannet i Rogaland og økt kunnskap om tilstanden i vassdrag, kystvann og grunnvann.

Problemstilling

Det har kommet inn 22 søknader om støtte i 2024. Totalt søkes det om 3 239 603 kr. Fylkesutvalget må ta stilling til fordelingen av tilskudd.

Saksopplysninger

Kriterier for tildeling og behandling

Tiltaksmidler kan tildeles etter følgende fire kriterier:

1. Tiltak som bidrar til forbedring av vannkvalitet og økologisk miljøtilstand, i henhold til miljømål gitt i regional plan for vannforvaltning.
2. Tiltaksovervåking som bidrar til en systematisk kunnskapsinnhenting i henhold til regionalt overvåkingsprogram.
3. Problemkartlegging som bidrar til bedre kunnskap og progresjon i tiltaksgjennomføringen.
4. Formidlings- og kunnskapsprosjekter om vannmiljø.

En mer utfyllende beskrivelse av formål med tilskuddsordningen og hovedkriterier for tildeling av støtte er beskrevet i vedlegg 2 – Retningslinjer for tilskudd til vannmiljø.

Det gjøres oppmerksom på at det gis forskjellig andel støtte (prosentsats) etter hvilket tiltak som skal gjennomføres.

En oversikt over prosentsatsen er vist i tabell 1.

Tabell 1. Oversikt over prosentsatsen som gis til tiltak under vannmiljøtilskuddsordningen 2024.

Type tiltak	Maksimal % -sats
Fysiske tiltak som kvalifiserer til støtte etter SMIL-ordningen (eksempelvis renseparker, fangdammer, våtmark, o.l.)	15 %
Habitattiltak tilknyttet ikke-anadrome vassdrag	50 %
tiltaksovervåking / problemkartlegging	50 %
Helhetlige tiltaksplaner	50 %
Kartlegging, utredninger, analyser, o.l.	50 %
Informasjons- og kunnskapsformidling	50 %
Stillinger som er direkte knyttet til tiltaksgjennomføring, utover pålagte tiltak etter gjeldende regelverk	20 %
Andre tiltak som ikke er beskrevet over	30 %

Oversikt over søkere og forslag til fordeling av midler

En oversikt over mottatte søknader og forslag til tilsagn er vist i tabell 2.

Tabell 2. Oversikt over søknader til vannmiljøtilskuddsordningen 2024.

Nr.	Tittel	Søker	Budsjett	Søkt 2023	Forslag til tilsagn
1	Fase 1 Bekkeåpning og flomsikringstiltak i Kleppe sentrum, Figgjovassdrag	Kleppe	kr 305 000	kr 150 000	kr 91 500
2	Restaurering av Mississippibekken del 2-bekkeåpning	Stavanger	kr 145 000	kr 70 000	kr 43 500
3	Habitattiltak i Orstadbekken, Figgjovassdraget	Kleppe	kr 212 500	kr 100 000	kr 63 750
4	Habitattiltak Kvernbekken fortsettelse, Figgjovassdraget	Kleppe	kr 635 500	kr 50 000	kr 50 000
5	Habitattiltak i 3 Jærvassdrag og metodeutvikling 2024	Kleppe/Jæren VO	kr 237 000	kr 90 000	kr 30 000
6	Aksjon kantvegetasjon	Kleppe/Jæren VO	kr 261 800	kr 81 200	kr 40 000
7	Silosaftprosjektet	Kleppe/Jæren VO	kr 537 384	kr 186 814	kr 107 477
8	Kartlegging av vandringsatferden til sjørørreten i Hafrsfjord, Jæren og Ytre Ryfylke	Stavanger kommune (& andre)	kr 1 166 915	kr 150 000	kr 150 000

9	Restaurering av rensedam i Hestabekken	Sola	kr	350 000	kr	200 000	kr	105 000
10	Habitatforbetrande tiltak i Ryfylke vassområde, sjørretprosjektet	Suldal	kr	582 500	kr	175 000	kr	175 000
11	Vannprøvetaking i tilførselsbekker til Hålandsvatnet 2024	Stavanger & VAR	kr	227 320	kr	50 000	kr	50 000
12	Fjerning av vandringshinder	Suldal	kr	285 000	kr	85 000	kr	85 000
13	Avløpskurs for kommunale saksbehandlere og rørleggere i Haugaland og Sunnhordland vannområder	Haugesund	kr	120 000	kr	30 000	kr	30 000
14	Sjørretprosjektet Tysvær - tiltaksgjennomføring 2024	Tysvær	kr	885 080	kr	200 000	kr	200 000
15	Sjørretprosjektet i Karmøy, tiltaksgjennomføring 2024	Karmøy	kr	578 000	kr	120 000	kr	120 000
16	Søknad om tilskudd til gjennomføring av tiltak i Nordre Varhaugselv	Hå	kr	1 800 000	kr	270 000	kr	68 184
17	Sjøaureprosjektet i Vindafjord - fysiske tiltaksgjennomføring	Vindafjord	kr	1 028 360	kr	200 000	kr	100 000
18	Tilskot til habitat- og hydrologikartlegging av Vestbøelva	Vindafjord	kr	840 720	kr	150 000	kr	150 000
19	Habitatkartlegging av sjørretbekker i Dalane vannområde 2024	Eigersund	kr	500 000	kr	200 000	kr	200 000
20	Restaureringstiltak i Sokndalselva 2024	Eigersund	kr	430 000	kr	200 000	kr	129 000
21	Driftsstøtte av prosjektet "Frivillige tiltak i landbruket - Haugalandet"	Tysvær	kr	716 000	kr	111 589	kr	111 589
22	Miljøsertifisering av VA-anlegg i Vik med BREEAM Infrastructure	Karmøy	kr	470 000	kr	370 000	kr	-
SUM				kr 12 314 079	kr	3 239 603	kr	2 100 000

De enkelte tiltak og søknader er nærmere beskrevet og vurdert i Vedlegg 1 – Beskrivelse og vurdering av søknader til Fylkestilskudd for vannmiljøtiltak 2024.

Fylkesdirektørens vurderinger

Vi mottok mange søknader i år og samlet søknadsbeløp overstiger midler vi har til disposisjon. Det er derfor ikke mulig å innvilge alle omsøkt beløp, selv om de fleste søknader har høy kvalitet. Ved vurderingen av søknadene har vi sett på om tiltakene eller deler av tiltakene kan gjennomføres med redusert tildeling.

I anbefalingene har vi sett hen til forutsetninger i fylkeskommunens plandokument, [Regionalplan for vannforvaltning 2021-2027](#), med fokus på prioriterte vassdrag som er vedtatt i planen.

Vi foreslår å avslå én søknad på følgende grunnlag:

- Søknaden vurderes å falle utenfor de kriteriene som er fast satt for tilskuddsordningen («Miljøsertifisering av VA-anlegg i Vik med BREEAM Infrastructure»)

For søknader som det er anbefalt å gi avkortet beløp til, er følgende årsaker gitt:

- Tiltaket kan tilpasses tilgjengelige midler ved å redusere antall lokasjoner som inkluderes i prosjektet i år.
- Tilskuddsordningen har kriterier for maksimal støtteandel. (Disse varierer etter type prosjekt eller tiltak.)

Tabell 3 viser regionvis fordeling av søknader, samt tilsagn og avslag.

Tabell 3. Regionvis fordeling av søknader, tilsagn og avslag

Region	Søknader	Tilsagn	Avslag
Jæren	11	11	0
Haugalandet	7	6	1
Ryfylke	2	2	0
Dalane	2	2	0
SUM	22	21	1

Konklusjon

Fylkesdirektøren foreslår at hele potten på 2 100 000 kr tildeles i tråd med fordelingen som er beskrevet i saksfremlegg og vedlegg.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2022/69808-12

Saksbehandler: Knut Thorkildsen Slettebak

Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Sandnes kommune - detaljregulering, plan 202214 Hana B2 - høring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
72/2024	14.05.2024	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Planbeskrivelse Hana B2
- 2 Plankart
- 3 Bestemmelser

Sammendrag

Reguleringsplanen legger til rette for etablering av boliger i området, i form av rekkehus og flermannsboliger. Planen er del av en områderegulering som er vedtatt før regionalplan for Jæren og søre Ryfylke. Da regionalplanen ble vedtatt i 2020 ble føringene for utnyttelse skjerpet. Dette området ligger såpass tett på Sandnes sentrum at foreslått tetthet vurderes å være i strid med de oppdaterte føringene for utnyttelse.

Fylkesdirektøren fremmer derfor forslag om innsigelse til planforslaget slik det foreligger.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Rogaland fylkeskommune fremmer innsigelse til planforslaget med bakgrunn i at den lave utnyttelsen er i strid med føringene i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Christine Haver

regionalplansjef

Bakgrunn for saken

Sandnes kommune har sendt detaljregulering for felt B2 på høring. Dette er et av delfeltene i en større områderegulering (Områdeplan for Sandnes Øst, områdene Ha07 og Ha08), som legger føringer for detaljreguleringsplanen.

Regionalplan for Jæren og søre Ryfylke, med skjerpede krav til utnyttelse, er vedtatt etter områdereguleringsplanen. Fylkesdirektøren vurderer at det ikke er samsvar mellom bestemmelsene i områdereguleringsplanen og retningslinjene i regionalplanen.

Problemstilling

Hovedproblemstillingen i denne saken er om planforslagets arealutnyttelse er i tråd med føringene som ligger i regionalplanen.

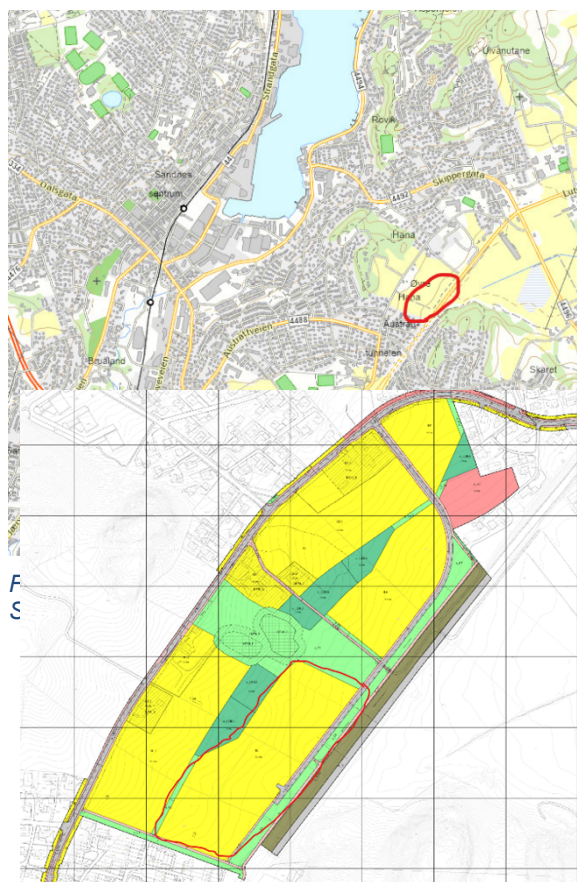
Fylkesutvalget bes ta stilling til om det skal fremmes innsigelse i tråd med saksframlegget.

Saksopplysninger

Planområdet ligger i området Øvre Hana, på vestsiden av fv. 516, omtrent midt mellom Vatnekrossen og avkjøringen til Skaarlia/Austrått. Planområdet utgjøres av delfelt B2 i «Områdeplan for Sandnes Øst, områdene Ha07 og Ha08». I tillegg inngår lekeareal og grøntstruktur fra områdeplanen i planforslaget.

Planforslaget legger til rette for en utbygging av 127-150 boliger i form av rekkehus og flermannsboliger.

Områdeplanen er vedtatt i oktober 2015 med en fordeling av utnyttelse mellom de

Figur 2 Delfelt B2 er markert med rødt omriss.

forskjellige delfeltene, hvor delfelt B2 (32 dekar) skal ha en utnyttelse på maksimalt 65 % BRA. Ifølge områdeplanen skal det bygges 120-140 boliger.

Siden vedtak av områdeplanen har det blitt vedtatt en ny regionalplan for Jæren og søre Ryfylke. Denne har strammet inn kravene til utnyttelse i utbyggingsområdene. Regionalplanen har en differensiering i forskjellige stedstyper, som skal bidra til å styre utviklingen i forskjellige områder i regionen.

Ved varsel om oppstart varslet fylkesdirektøren (og Statsforvalteren i Rogaland) at utnyttelsen av området som gikk fram av planvarselet var for lav, og forutsatte at oppdaterte føringer fra regionalplanen ble lagt til grunn for planen.

Fylkesdirektørens vurderinger

Utnyttelse i planområdet

Hovedproblemstillingen i denne planen er om området, med de føringene som ligger i planforslaget, får en tilstrekkelig høy utnyttelse. For å bygge opp om en samfunnsutvikling som:

- reduserer nedbygging av natur- og landbruksareal,
- bidrar til oppnåelse av nullvekstmålet,
- styrker utviklingen i sentrumsområdene,
- og som samtidig sikrer bokvaliteter,

er det vedtatt føringer i regionalplanen for hvor høy utnyttelse forskjellige typer områder skal ha. Jo nærmere sentrumsområdene man skal bygge, desto høyere blir kravene til utnyttelse, mens lenger fra sentrum og kollektivakser skal det bygges med en lavere tetthet.

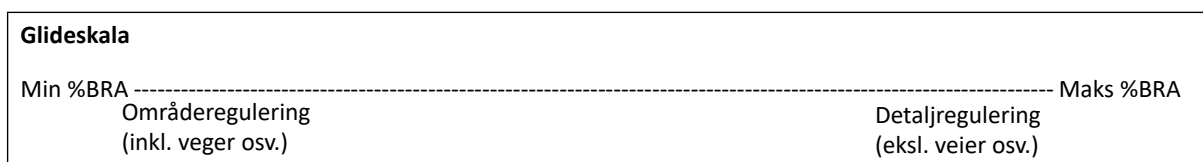
Planområdet ligger langs fv. 516, som i dette området danner en grense mot jordbruksarealene i øst. Planområdet vil dermed ligge i randsonen til tettstedsområdet.

Området har kort avstand til mange av de funksjonene man benytter i hverdagen. Det er gang-/sykkelavstand (500-1000 m) til både busstopp med 15-minuttersfrekvens, barneskole (Iglemyr), barnehage (Austrått), nærbutikk, idrettsanlegg, svømmehall og nærturområde. Det er sykkelavstand (2-2,5 km) til Ruten.

Stedstype

Regionalplan for Jæren og søre Ryfylke definerer forskjellige stedstyper, for å vurdere blant annet hva slags tetthet et område bør ha. Skillet mellom disse stedstypene er med på å balansere hensynet til god arealutnyttelse og tilpasning til hvor i bystrukturen et område ligger. Dette bygger opp om prinsippet om å bygge «innenfra og ut», og skal sikre at det bygges tett i de mest sentrale strøkene, mens det lenger fra de tettest bebygde områdene skal være en lavere utnyttelse.

Regionalplanen benytter en «glideskala» for å legge føringer for hvor tett et område skal bebygges. Mer sentrale deler av planområdet skal ha høy tetthet, mens perifere områder skal ligge i nedre del av skalaen. Dette påvirkes også av andre faktorer, for eksempel tilgang til kollektivtransport.

Figur 3 Glideskala benyttet i regionalplanen.

Forskjellig plannivå vil også skille hvor høy utnyttelse planen skal legge til rette for. En detaljregulering må få en høyere utnyttelse på utbygningsfeltene enn områdereguleringen, siden blant annet interne veier ikke inkluderes i beregningen på detaljreguleringsnivå.

I planforslaget er det lagt til grunn at planområdet hører til stedstypen «Nye boligområder utenfor kollektivakser og større tettsteder». Denne stedstypen legger til rette for en utnyttelse på 60-100 % BRA. Fylkesdirektøren har derimot vurdert at det er riktigere å vurdere området som et «Byutvidelsesområde», som forutsetter at utnyttelsen er i spennet 70-200 % BRA. Denne vurderingen begrunnes med at planområdet ligger innenfor eksisterende tettstedsområde, og at kollektivdekningen er ganske bra, med busstopp med 15-minuttersfrekvens store deler av dagen som ligger 3-600 meter unna planområdet.

Byutvidelses- områder	Sammensatte bolig- og næringsområder i kollektivaksene på Nord-Jæren (bussveien og byrutene) og rundt Bryne sentrum	• Områder med et større potensial for transformasjon behandles etter samme prinsipper som transformasjonsområder i bybåndet. • Øvrige områder bør utvikles på grunnlag av lokale og suburbane kvaliteter der det tas hensyn til behov for rekreasjonsarealer og varierte boligtyper.	• Tomteutnyttelse (% BRA): 70-200% BRA • Utnyttelse i øvre enda av skalaen bør vurderes opp mot bussveien og kollektiv-knutepunkter. • Ved særlig behov for tilpasning til eksisterende byrom, bebyggelses-strukturer og historisk særpreg kan lavere utnyttelse vurderes.
Nye bolig- områder utenfor kollektivakser og større tettsteder	Nye, eller videre- utbygging av gamle boligfelt i randsonen utenfor byer og tettsteder, og utenfor influens- området til kollektivaksene på Nord-Jæren (bussvei og byruter)	• Tilrettelegge for varierte og arealeffektive boligområder • Bilfrie uteområder og gatetun, og god tilkomst til gang/sykkelveier og kollektivholdeplass. • God tilpassing til landskapet og omgivelsene rundt.	• Tomteutnyttelse (% BRA): 60-100 % BRA • Utnyttelse i øvre halvdel av skalaen vurderes i sentrale deler av planområdet

Figur 4 Beskrivelse av stedstyper, hentet fra regionalplan for Jæren og søre Ryfylke.

Den praktiske forskjellen på valg av stedstype er imidlertid begrenset. Om dette er en svært sentral del av førstnevnte stedstype eller om det er en noe perifer del av den andre så bør utnyttelsen uansett ligge på rundt 80-100 % BRA i et område med såpass kort avstand til alle viktige funksjoner.

Beregningsmetode

Planforslaget har avdekket en viss uklarhet rundt hva som skal inkluderes ved beregning av utnyttelse i området. Fylkesdirektøren har også mottatt enkelte dokumenter med endrede opplysninger om utnyttelse underveis i arbeidet med saken. De oppdaterte opplysningene ligger til grunn for saksframlegget.

Det vesentlige, slik fylkesdirektøren vurderer saken, er at når det skal settes en utnyttelse for delfeltet i områderegeringsplanen, må de enkelte delfeltene i en detaljregulering settes så høyt at områdeutnyttelsen oppnås. I denne vurderingen skal hele arealet som er satt av i områdeplanen legges til grunn. Siden ikke hele området bebygges, betyr det at tettheten for de bebygde feltene må økes noe for å oppnå den utnyttelsen som er satt i områderegeringen.

Siden kvartalslekeplassene reguleres i detaljreguleringen, men ikke hører til felt B2 i områdereguleringsplanen, vurderer fylkesdirektøren at disse ikke skal regnes med som en del av arealet som utnyttelse skal beregnes fra. (Kravet til m² BRA ville økt ytterligere om dette arealet ble inkludert.)

Område B2 er om lag 32 dekar.

Planforslagets utnyttelse på 16890-19700 m² BRA innenfor felt B2 vil dermed gi en utnyttelse i spennet 53-62 % BRA. En utnyttelse på 80 % BRA, som

fylkesdirektøren vurderer som en minimumsutnyttelse i dette området, vil innebære en utbygging på rundt 25500 m² BRA innenfor felt B2.

Figur 5 Fylkesdirektøren vurderer at hele området avsatt til boligfelt B2 (blått omriss) i områdeplan skal danne grunnlag for beregning av utnyttelse i detaljreguleringen, men at de to lekearealene (rødt omriss) kan holdes utenfor, selv om de reguleres i dette planforslaget.

Utnyttelse og bygningstypologi

Områdeplanens bestemmelser har foreslått en utnyttelse på maksimalt 65 % BRA for dette planområdet. Ved varsel om oppstart ga fylkesdirektøren tilbakemelding om at den foreslåtte utnyttelsen ville være for lav med bakgrunn i oppdaterte føringer

I høringsforslaget går det fram at planens intensjon er å bebygge området med en kombinasjon av rekkehus og flermannsboliger. Fylkesdirektøren vurderer at en utbygging i dette området, bør inkludere et visst innslag av blokkbebyggelse i bygningsmiksen.

Konklusjon - utnyttelse

Med bakgrunn i føringene fra regionalplan for Jæren og søre Ryfylke, og planområdets plassering i byområdet, fremmer fylkesdirektøren forslag om innsigelse til den forholdsvis lave utnyttelsen planforslaget legger til rette for. Områdets relativt sentrale plassering tilsier at detaljreguleringen må bidra til en utnyttelse som, beregnet på områdeplannivå, ligger i spennet 80-100 % BRA.

Parkering

Planområdet ligger i parkeringssone 3, og har derfor en åpning for opptil 1,2 parkeringsplasser for bil til leiligheter, og opptil 1,8 plasser for rekkehus. Begge deler inkluderer gjesteparkering. Selv om planområdet er i sone 3 er plasseringen forholdsvis sentral, og det bør vurderes om parkeringsdekningen kan legges noe lavere, for å bygge opp om nullvekstmålet.

Planforslaget setter av et forholdsvis stort areal, nær 3 dekar, til parkering. Dette utgjøres delvis av toetasjes parkeringsbygg og delvis av flateparkering. Det er positivt at det legges til rette for fellesanlegg, og at parkering fjernes fra de enkelte boligene. Utformingen av parkeringsarealet er likevel medvirkende til den forholdsvis lave utnyttelsen i planområdet.

Med tanke på at fylkesdirektøren anbefaler økt utnyttelse av arealet vil det være naturlig å se på muligheten for å legge parkering under bebyggelse. Fylkesdirektøren fremmer derfor faglig råd om at parkering i større grad legges under bakken.

Bokvalitet

Siden planforslaget har fjernet det meste av parkering fra de enkelte boligene, og samlet parkering i fellesanlegg, legger planen til rette for at boligene har hageareal både på fram- og baksiden. Privat uteoppholdsareal er mindre enn kommuneplanens føringer for denne typen boliger, men dette kompenseres av god tilgang til annet uteoppholdsareal. Det er satt av kvartalslekeplasser og et stort grøntareal mellom de forskjellige delfeltene i områdeplanen, som kommer i tillegg til det felles uteoppholdsarealet innenfor planområdet. Det er forholdsvis kort vei til nærturområder, og sykkelavstand til større turområder. Samlet sett er det god tilgang til uteoppholdsareal, både innenfor og utenfor planområdet.

Planforslaget stiller krav om etablering av nærlekeplasser innenfor uteoppholdsarealet, men har ikke kartfestet dette. Solforholdene på uteoppholdsareal er innenfor kravene i kommune- og regionalplan, men plassering av nærlekeplasser vil være avgjørende for hvor gode solforhold de har. Fylkesdirektøren fremmer faglig

råd om at solfylte lekeplasser sikres i videre arbeid med planen. Kvartalslekeplassene og friområdet har for øvrig svært gode solforhold.

Veitekniske forhold

Det er gjennomført en kapasitetsvurdering i krysset Øygardsveien/Noredalsveien, i tråd med bestemmelse i områdeplanen. Denne viser ledig kapasitet i krysset og følgelig at det ikke er behov for krysstiltak iht. N100. Det er også foretatt en vurdering av rundkjøring i Vatnekrossen. Ifølge vurderingen øker trafikken litt, men uten at kølengde/forsinkelser endrer seg merkbart. Fylkesdirektøren tar dette til etterretning.

Når det gjelder kommunal veg sies det at veg er innsnevret fra 5,7m til 5m sammenlignet med områdeplanen, og at den ikke følger kommunal norm. Vi vil gi faglig råd om å gjøre en ny vurdering av dette frem mot 2. gangs behandling av planen hvor trafiksikkerhet veies tungt. På internt kommunalt vegnett må det avklares hvordan «gatetun» skal skiltes.

Planforslaget lister opp flere tiltak for å oppnå ønsket reisemiddelfordeling i tråd med nullvekstmålet/byvekstavtalen. Det bør utarbeides en konkret plan for oppfølging av de ulike punktene slik at disse vil vise igjen i praksis.

Konklusjon

Fylkesdirektøren konkluderer med at utnyttelsen i planområdet ikke er i tråd med føringene i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke, og fremmer derfor forslag om innsigelse.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/60635-1

Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen

Avdeling: Utvalgssekretariat

Betaling for kjøretøy på ferjer - nytt vedtak.

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
73/2024	14.05.2024	Fylkesutvalget

Fylkesordførerens innstilling

Ref. fylkestingets vedtak 30.04.2024. Saken legges frem uten saksforelegg og innstilling.

Ole Ueland

fylkesordfører

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.